

Ha valaki ezt a kijelentést meghallja, és csak ezt hallja meg az evangéliumból, akkor kétségtelenül megütközik és igen elmarasztaló véleményyt alkothat róla. Épp úgy jár, mint azok, akik egyáltalán nem, vagy csak igen felületesen ismerik az evangéliumot. Az ilyen emberek hajlamosak rögtön arra gondolni, hogy a kereszténység — épp a felolvasott bibliai vers igazolná ezt — valami örök világfájdalmat hirdető tanítás. Olyan hit- és életfelfogás, amely a szenvedést, a vigasztalan szomorúságot és a bánatot eszményíti, s képviselőit fekete gyászba öltözteti. Egészen tragikus félreértése ez a keresztény tanításnak!

Mindenekelőtt arra kell felhívnom figyelmeteket, hogy Jézus evangéliumnak, vagyis: *örömmüzenetnek* szánta tanítását. Örömmüzenetet kívánt átadni tanítványainak, minden korok emberének. Az általa formált keresztény életnek bizakodó optimizmusa és életvidám derű az alapszíne. Meggyőződésem, hogy mindazok az emberek, akik ezekkel elmentésen hirdetik és magyarázzák az evangéliumot, akik csak a szomorúságot és szenvedést látják benne, s a templomokat is az örökös könnyezés és könnyezettetés hajlékának tartják: mélységesen tévednek. Mindazok, akik a történelem folyamán megértették és magukévá tették Jézus tanítását, úgy állnak előttünk, mint életigenlő, derűs lelkű, örvendező és boldog emberek. Életük arról tanúskodik, hogy még a legnagyobb próbák vagy szenvedések idején is megőriztek lelkükben valami töretlen derűt, valami életvidám bizakodást, aminek sokszor magyarázatát sem tudták adni, de megtartotta, éltette őket. Példaként említhetjük Asszisi Ferencet, akinek életére — születésének 800. évfordulója alkalmából a tavaly emlékezett a keresztény világ. A teljes egyszerűséget és szegénységet vállaló, jézusi életformát megélt „mindig vidám testvér“, énekelve járta Itália városait, és egész életét, környezetét betöltötte lelkének csodálatos derűje. A még távolabbi múltból hivatkozhatunk akár Pál apostolra is, akinek minden oka meglett volna, hogy az evangéliumért vállalt próbák és szenvedések idején szomorkodjon, panaszosan siránkozzon. Ő azonban a római fogságában is arra biztatta híveit, hogy: „örvendjete az Úrban, ismét mondom, örüljete!“ (Fil 4,4).

Ezek a példák, — melyeknek számát még gyarapítani lehetne — mind arra utalnak, hogy mindazok, akik megismerték és megélték a keresztény vallás legbensőbb szellemi igényét, azok az élet minden helyzetében — próbák és nehéz szenvedések idején is — meg tudtak őrizni lelkükben valami töretlen derűt és bizakodó optimizmust, ami életerőssé és boldoggá tette őket. Mindezzel azt szerettem volna igazolni számotokra, hogy a keresztény vallás bensőséges lelkiörömet, kiegyensúlyozott, egészséges életerőt, bizakodó derűt és boldogságot biztosító hit- és életfelfogás. Mindazok, akik nem érzik, nem találják meg hitükben, vallásukban mindezt, azoknak feltétlenül felül kell vizsgálniuk vallásosságukat, hit- és életfelfogásukat.

Tagadhatatlan azonban, hogy lehetünk mi bármennyire is bizakodó életszemléletű, derűs emberek, ezért még nem fognak elkerülni bennünket az élet próbái, szomorúságai és szenvedései. Ezekről nem men-

tesít bennünket a mi hitünk. Néha bizony van okunk könnyeket hullatni, nekikeseredve szomorkodni. Mondhatom ezt így is: hitünk nem tesz „kivételt“ velünk, nem veszi le vállainkról az élet keresztjét, ellenben megtanít hordozni azt.

Korunk embere — és valljuk csak be: mi magunk is sokszor — egészen másként vélekedik e kérdéstről. Nem akarja vállalni, még kevésbé hordozni az „élet keresztjét“. Nem lehet boldog ember az, akinek szenvednie, szomorkodnia vagy sírnia kell; nem lehet boldog, akinek lelkét a bánat nyomasztó, sötét gondjai terhelik. Ez a „természetes“ gondolkodású ember véleménye. Épp ezért igyekszik is menekülni az élet nehézségei, próbái és szenvedései elől. Szeretné kikerülni a szomorúság és szenvedés óráit, alkalmait. Csakhogy hamar rá kell ébrednie, hogy nem tudja és nem is lehet. Miként lehetne segíteni ezen? Mi a megoldás? Napjaink embere így válaszol e kérdésre: nem kell mindent mindjárt „szívre venni“! Meg kell próbálni valahogy könnyedén venni az életet. Nevetni kell mindenben, mert csak így lesz elviselhető az élet! Úgy kell nézni az életet, hogy a kellemetlen, lehangoló dolgokat le kell fricskázni vállunkról. Nem szabad „rágódni“ rajtuk, emésztődni miattuk. Egyszerűen nem kell felvenni őket, hogy szomorkodjunk vagy sírjunk miattuk. Csak így őrizhetjük meg életünk lelki egyensúlyát. Csak így lehetünk boldogok!

Szép ez az elképzelés, még valami részzigazság is fellelhető benne, lényegét illetően mégis alapvetően téves, mert megvalósíthatatlan. Egyszerűen képtelenek vagyunk megfogadni, magunkévá tenni, betartani! Hányszor szabadkoztál már — s hallottál másokat is szabadkozni — e tanács hallatán, valahogy így: Nem tudom megtenni ezt. Talán nem jó a természetem, de egyszerűen nem is tudom ilyen „könnyen venni“ az életet, a dolgokat. Nem tudok mindenben nevetni. Nem tudom — csak úgy könnyedén — „lefricskázni“ vállamról az élet komor és szomorkodásra okot adó tényeit.

Azt mondtam az imént, hogy a modern ember ezen tanácsa mégis tartalmaz némi részzigazságot. Mi ez a részzigazság? — kérdezed. Benne van az a nagyon helyes meglátás és gondolat, hogy: valóban nem szabad mindent — minden apró-cseprő kis dolgot — szívre venni, hogy azokat felnagyítva szomorkodjunk, sírjunk vagy kétségbe essünk. Ez valóban súlyos hiba, nagy tévedés volna. Az életben vannak értéktelen, terméketlen szomorúságok, szomorkodások is. Olyanok, amikor nagyon semmitmondó, értéktelen dolgok miatt bánkódunk vagy hullatunk könnyeket. Ilyen az anyagi értékek elvesztése miatt való szomorkodás, midőn túlságosan hozzájuk tapadt a lelkünk. Ne aggodalmaskodjatok szerfölött, ne aggodalmaskodjatok túlzottan, mondta Jézus és ezekre a dolgokra utalt. Ezeket az apró-cseprő ügyeket, s a miattuk való szomorkodásokat, könnyhullatásokat valóban félre kell tenni, le kell fricskázni. Nem szabad állandóan velük foglalkozni, miattuk szerfölött emésztődve szomorkodni, túlzottan aggodalmaskodni. Eddig a pontig helyes, — Jézus tanításával is megegyező — a modern ember iménti tanácsa. Hogy hol van akkor a „buktatója“ ennek a tanácsnak? Megmondom. Figyelmetlenül kívül hagyják a tanács bölcs hirdetői azt, hogy vannak olyan helyzetek — olyan fájdalmak és veszteségek is — az életben, amelyeket egyszerűen képtelenség könnyedén, félvállról venni. Amelyeket nem lehet „lefricskázni“. Mert — gondold csak el — vajon mondhatom-e az

édesapa halálos ágya mellett szomorkodó, kétségbeesett gyermeknek, hogy: nem kell szívre venni az esetet. Mondhatom-e az édesanya koporsóján zokogó gyermeknek, hogy: hát ez van, tudomásul kell venni, ilyen az élet; tegyük túl magunkat rajta. Vagy mondhatom-e azt a gyermekének betegágya mellett virrasztó, kétségbeesetten aggodalmaskodó és könnyező szülőknek, hogy: nem kell nagy dolgot csinálni az egészségből, nem kell nyomban szívre venni mindent. Tegyük túl magunkat rajta. Ugye milyen örültség, milyen cinikus arcátlanság lenne az ilyesmi?! Nem tehetünk így! Nem mondhatjuk az élet minden próbájára, veszteségére és fájdalmára, hogy: engem mindez nem érdekel, én fel sem veszem az egészet; nem méltatom még figyelemre sem, nem-hogy könnyeket hullassak vagy szomorkodjam miatta. Ezt — egyszerűen — nem lehet megtenni. Képtelenség. Vannak olyan könnyek, amelyeket nem lehet és nem elég csak egyszerűen letörölni.

Amikor mindezt felismertük, akkor kell megértenünk Jézus öröm-üzenetét. Röviden így fogalmazhatom meg: nem levetni kell a terheket, a fájdalmakat és szomorúságokat, — hisz az igaziakat nem is lehet —, hanem MEG KELL OSZTANI ISTENNEL! Hozzá kell fordulni, Vele megosztva hordozni. Istenhez kell fordulnunk könnyeinkkel, szomorúságunkkal és bánatunkkal, mert Isten — hitünk szerint — jó, gondviselő és szerető Atya, aki boldogságunkat akarja, aki elviselhetővé teszi életünk szomorúságait, elhordozhatóvá terheit és megvigasztal. Más szóval: azok a sírók vigasztaltatnak meg, akik szomorúságukban Isten felé fordulnak, Őt keresik. Nincs olyan bánat, nincs olyan könnyes szomorúság, amit Isten ne vigasztalna meg, csak engedjük Őt, hogy munkálkodjon a mi szívünkben. Boldogok az ilyen sírók, mert könnyes szemük előtt csodálatosan ragyog fel Isten arca, s ők is felkiálthatnak a zsol-táríróval: „Szüntelenül az Úrra tekintek, nem tántorodom meg! Ezért örül a szívem, és újjang a lelkem! (Zsolt 16,8—9).

A ma embere — úgy hiszem — azért fél annyira a fájdalomtól, a szenvedéstől, és azért nem tudja elviselni az élet ezen keresztjeit, mert nincs igazi, nincs mély hite Istenben. Menekülni szeretne, szabadulni és letenni vállairól az élet keresztjét, de — nem tudja. És nem tudja elvinni Istenhez sem, hogy megossa Vele, hogy vigasztalásra találjon Nála. Sajnos egyre növekszik azoknak a száma, akik valamilyen pótmegoldást keresnek. Egyre gyakrabban hallani olyan szerencsétlenekekről, akik gyermeküket vagy élettársukat elveszítve az alkoholhoz menekülnek. Azt hiszik, hogy abban vigasztalást találnak. Csak magukat teszik tönkre. Hányan próbálnak „felejtetni“, gondolván, hogy az idő múlása mindent feledtet, minden sebet begyógyít. Ez sem igaz, ez sem megoldás. Ha csak arra várunk, hogy könnyeink az idő múltával felszáradjanak, helyükben továbbra is ott marad a bánat, továbbra is fájnak a sebek. Szomorúságaink és sebeink, amelyeket nem vigasztaltattunk Isten könyörülő szeretetével, vigasztalásával: nem múlnak el az idő múlásával sem.

Mintegy tizenkét évvel ezelőtt hunyt el édesapám. Kétségbeestem és csak sírtam, sírtam. És nem találtam vigaszt. Hittem Istenben még akkor is, de valahogy nem a kellő módon és mélységgel. Talán csak úgy, mint az átlag-keresztény. És hiába telt az idő, hiába múltak az évek: ha eszembe jutott, akkor is mindig újra fölszakadt a seb és elindultak könnyeim. Vigasztalhatatlan voltam. Aztán egyszer valami vál-

tozás történt. Nem az idő múlása. A hitemmel történt változás. Egészen másképpen, ha szabad így mondanom: igazán hittem Istenben. Megtértem és megtaláltam a hitet az örökéletben. Ha manapság rá gondolok, akkor már nem szakad fel a seb. Valami végtelen nyugalom és derű uralkodik el a lelkemen. Ilyen esetekben érzi és tapasztalja meg az ember, hogy boldogok azok a sírók, akik bánatukkal, szomorúságukkal és könnyeikkel Istenhez fordulnak, Őt keresik, hogy hagyják munkálkodjon szívükben. Így válik igazzá Jézus örömmüzenete életünkben: „Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak“.

Végül azt kérdezem tőled: tudsz-e az élet komoly próbái, nehéz csalódásai, súlyos vesztesége és fájdalmai között is megőrizni valamit hited megtartó örömeiből, lelki derűjéből? Ha azt mondod erre, hogy nem, akkor azt kell mondanom: nem elég mély a hited Istenben. Mindazok, akik vallásukból, hitükből nem merítenek erélyes, tevékeny, diadalmos örömet és lelki derűt, valamiben hibáznak és nagyon meg kell vizsgálniok magukat, hitüket. Itt kell megvallanom azt is, hogy megdöbbenéssel figyelem, miként fogatkoznak a templomba járók egy-egy temetés után. Nemcsak azok által, akiket a temetőbe kísérünk. Mindannyian tudjátok, hogy a hozzátartozók a gyászidő leteltéig a templom felé sem néznek! Nem helyes ez a szokás. Ilyenkor nem menekülni kell Istentől, hanem keresni Őt! Nem elfordulni Tőle bánatunkban, hanem karjaiba borulva visszatérni Hozzá! Hozzá menni fájdalmunkkal, Vele megosztani bánatunkat, Neki elsírni könnyeinket, és hagyni, hagyni, hogy dolgozzon megszorodott szívünkben, s irgalmas szeretete letörölje könnyeinket, gyógyítgassa sebeinket és megvigasztalva adjon vissza az életnek.

Bánatod van? Gyász üt sebet a szíveden? Fájdalmad könnyeket csal a szemedbe? Keresd Istent megújult erővel. Vidd elé bánatodat, könnyeidet és engedd dolgozni szívedben. Bízál benne. Oszd meg terheidet Vele és kérd, hogy adja vissza boldogságodat. Meglásd: rajtad, életeden is igazzá lesz Jézus szava: „Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak“. Ámen.

BOLDOGOK A SZELÍDEK

Mt 5,5

Úgy hiszem, akik hallották a Hegyi beszéd első két tanítását, azokat most semmiféle különösebb meglepetés nem érte. Ez a harmadik tanítás ugyanolyan nehezen elfogadható a „természetes“ gondolkodás számára, mint az előbbi kettő. Ha a természetes emberi logika útján közelítünk hozzá, ugyanúgy ágaskodni kezd bennünk az ellenkezés szelleme, mint amikor azt hallottuk, hogy boldogok a szegények, vagy a szomorkodó sírók. Csak fejcsóválva vagy lemondóan legyintve hallgatjuk a harmadik boldogság ígéretét: Boldogok a szelídek: övék lesz a föld. Nem, ez nem így van! Hogyne tiltakoznánk e kijelentés ellen, amikor tapasztalataink egészen másról tanúskodnak. Hogyan lehetnének boldogok a szelídek, hogyan örökölhetnék ők a földet, mikor szinte az